

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Částicové složení látek

Mgr. Veronika Pluhařová

září 2012 – červen 2013

FYZIKA 6. ročník

Základní škola, Chrudim, Dr. Peška 768

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Doplň a vyber:

Všechna tělesa jsou složena z _____,
které mohou být _____,
a _____.

Látky mají různé vlastnosti. Vzduch je/není
stlačitelný. Voda lze/nelze stlačit. Ocelová kulička
mění/nemění svůj tvar.

Voda bude mít tvar _____.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Doplň a vyber:

Všechna tělesa jsou složena z látek,
které mohou být pevné, kapalné
a plynné.

Látky mají různé vlastnosti. Vzduch je/~~není~~
stlačitelný. Voda ~~lze~~/nelze stlačit. Ocelová kulička
~~mění~~/nemění svůj tvar.

Voda bude mít tvar podle nádoby.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Různé látky mají různé vlastnosti.

Proč tomu tak je?

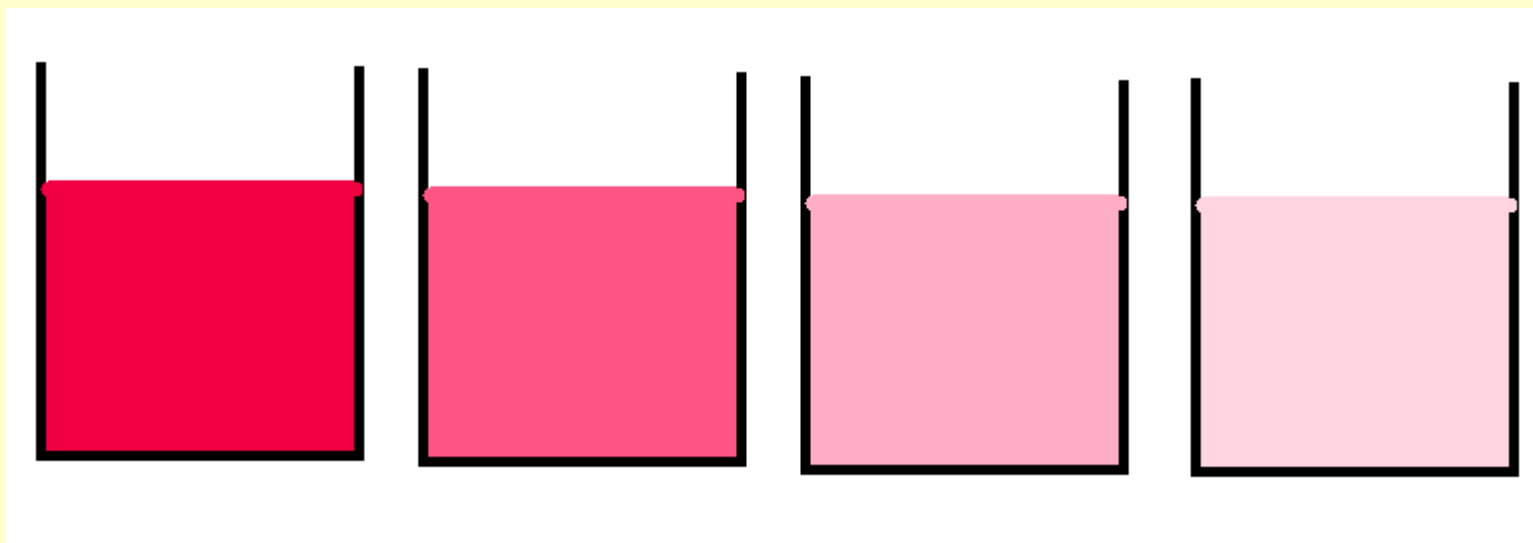

office.microsoft.com/cs-cz/images

Předpoklad byl, že se látky skládají z **mnoha** nepatrných **částic** a tyto částice se pohybují.
To bylo nutné dokázat.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pokus č. 1:

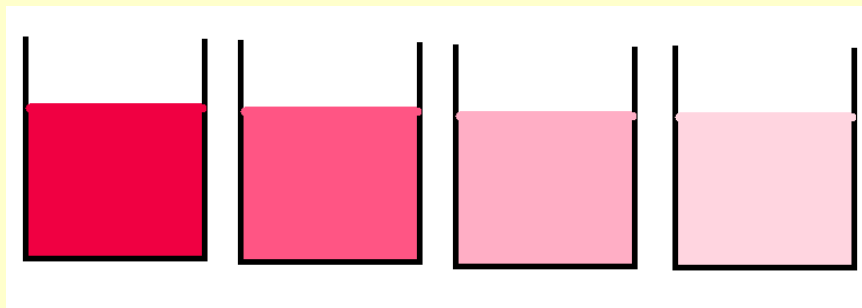

Zabarvení vody zrnkem barviva při stálém větším zředění.

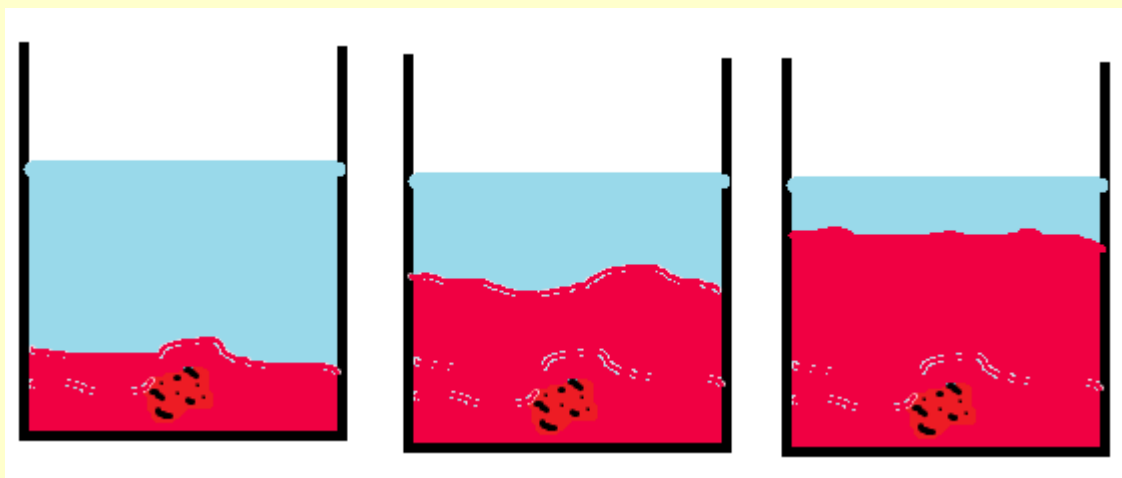
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zbarvení je stále světlejší, ale i v poslední nádobě je voda zbarvena. Nepatrná část zrníčka se dostala do poslední nádoby.

Tedy zrnka barviva se skládají z **obrovského množství nepatrných částic**. Dříve těžko dokazatelné. Dnes speciální mikroskopy.

Pokus č. 2:

*Vyluhování čaje v okolí zatíženého čaje.
Zabarvená voda postupuje stále výš.
Jak je to možné? Proč to tak je?*

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Částice se neustále a neuspořádaně pohybují. Částice jedné látky samovolně pronikají mezi částice druhé látky. Tento jev se nazývá **difuze**.

Difuze probíhá při větší teplotě rychleji (čaj v teplé vodě).

Video difuze:

<http://www.vascak.cz/data/dumy/mflash.php?p=2053&submit=2>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

K potvrzení domněnky, že se částice neustále a neuspořádaně pohybují přispěl botanik **Brown** [Braun]. Pozoroval chování zrníček pylu ve vodě a zjistil trhavý pohyb těchto částíček.

Video:

<http://www.youtube.com/watch?v=JQR0hBhn0nc>

<http://www.vascak.cz/data/dumy/mflash.php?p=2053&submit=1>

Tento jev se nazývá **Brownův pohyb**.